Správa z pobytu Erazmus+

Tartu Ülikooli

Tartu, Estónsko

Univerzita v Tartu sa nachádza v druhom najväčšom estónskom meste, vzdialenom asi dve hodiny jazdy vlakom alebo autobusom z hlavného mesta Talinu, poprípade štyri hodiny jazdy autobusom z lotyšského hlavného mesta Rigy. Pozostáva zo štyroch fakúlt, bola založená v roku 1632, kedy ešte územie dnešného Estónska patrilo pod Švédsko a dnes sa umiestňuje na poprednom mieste nielen medzi pobaltskými štátmi, no aj v celosvetovom meradle, a to z dôvodu, že patrí medzi 1,2 % najlepších svetových univerzít. To z nej zároveň robí jednu z popredných univerzít v severnej Európe.

Pohľad na hlavnú budovu univerzity

Výberové konanie

Všetko sa začína výberovým konaním, ktoré je obvykle naplánované na prvú polovicu februára, pričom uzávierka prihlášok býva do konca januára. Tieto

termíny si treba postrážiť – sú priebežne aktualizované na webovej stránke zahraničného oddelenia. Okrem termínov sa v rovnakom dokumente nachádza aj zoznam destinácií a informácie o bodovacom systéme. Pred samotnou schôdzkou je zverejnené bodové ohodnotenie študentov a výber miesta študijného pobytu začína študentom, ktorý sa umiestnil najvyššie a môže teda využiť prednostné právo pri výbere.

Prípravy pred odjazdom

Ešte na úplnom začiatku, pred prihlásením sa do výberového konania Erazmus+, je potrebné okrem prihlášky odovzdať aj návrh študijného plánu s predmetmi, ktoré by ste na danej univerzite chceli absolvovať. Odporúčam nepodceňovať to a byť realistický – môže sa stať, že po návrate budete musieť predĺžiť štúdium o pol roka, alebo že budete mať veľmi nahustený rozvrh s rýchlym tempom. To isté platí aj pri výbere predmetov, ktoré by ste chceli absolvovať v zahraničí. Po úspešnom výberovom konaní je dobré pozrieť si uzávierky a spôsob prihlasovania priamo na webovej stránke zahraničného oddelenia Univerzity v Tartu. V mojom prípade prihlášku automaticky odosielala Univerzita Palackého v Olomouci, takže sme nemuseli posielať žiadne podklady a ani nikomu písať, a niekedy v polovici apríla sme boli kontaktovaní priamo estónskou stranou s prvotnými informáciami.

Univerzitná nemocnica v Tartu

Pri zostavovaní rozvrhu a finalizácii pred podpisom *Learning Agreement*-u je dobré požiadať pani Anniku Kaldu (E: annika.kalda@ut.ee) alebo pani Kadri Veeperv (E: kadri.veeperv@ut.ee) o zaslanie predbežných rozvrhov na nasledujúci akademický rok. Rozvrhy sa každoročne menia a až do polovice júla sú neoficiálne, čiže treba rátať s možnosťou drobných zmien a posunov v rámci blokov. Komunikácia prebieha elektronicky prostredníctvom platformy SoleMOVE, kam sa nahrá podpísaný *Learning Agreement*, taktiež tam neskôr nájdete *Letter of Admission* a taktiež sa naň budú nahrávať niektoré dokumenty a potvrdenia zo školy. Pri nahrávaní si treba postrážiť dátumy uzávierok, keďže po nich už vložené údaje nebude možné upraviť a ani dodatočne poslať elektronickou poštou. Prihlasovacie údaje a inštrukcie budú obsahom prvého mejlu z Univerzity v Tartu. Taktiež bude potrebné požiadať príslušného prodekana, v našom prípade to bola pani docentka Klásková, o uznanie predmetov, ktoré by ste chceli absolvovať v zahraničí. Pre rok

2022/2023 boli v platnosti pravidlá, podľa ktorých bolo potrebné získať 20 ECTS a viac za semester v zahraničí a zároveň musel byť súčet kreditov za uznané predmety taktiež rovný alebo vyšší než 20 ECTS.

Pred samotným odjazdom je nutné zastaviť sa na rektoráte, na oddelení zahraničných mobilít, dohodnuť si dopredu stretnutie a podpísať účastnícku zmluvu, na podklade ktorej sa vypláca štipendium. Pri tejto príležitosti je nutné predložiť *Learning Agreement*, *prehlásenie o bankovom účte* a tiež *Letter of Admission* v ktorom bude uvedené odkedy a dokedy trvá semester. V prípade prevodu štipendia na slovenský účet treba počítať s časovým zdržaním v dĺžke ca. troch týždňov. Samotná účastnícka zmluva musí byť podpísaná najneskôr tridsať dní pred odjazdom.

Čo sa týka ubytovania, veľmi nápomocná je stránka Tartu Welcome Centre (W: tartuwelcomecentre.ee), na ktorej nájdete super tipy pre cudzincov a expatov týkajúce sa ubytovania, prvých krokov po príchode, adaptácie, mestskej hromadnej dopravy a iných tipov a trikov. Sú tam informácie aj o ubytovaní – pre Erazmus+ študentov odporúčajú internát Tartu Student Hostel (W: studenthostel.ee, E: info@campus.ee), ja som však využil možnosť bytu v štvrti Karlova, keďže od nemocnice bol vzdialený iba 10' peši, rovnako ďaleko to bolo na vlakovú stanicu a do centra, pri ceste na autobusovú stanicu bolo treba rátať s asi 15' chôdze. Existuje aj možnosť bývania na internátoch univerzity Eesti Maaülikool, tie sú však na okraji mesta, vychádzajú lacnejšie, no správkyňa mi na moju požiadavku odpísala, že z dôvodu protipandemických opatrení nemôžu momentálne ubytovať zahraničných študentov. Cena nájmu za byt bola veľmi podobná samostatnej izbe na internáte so spoločným sociálnym zariadením, rozdiel činil okolo 20 EUR. Pri ubytovaní treba mať taktiež realistické predstavy, pretože mesačné životné náklady sa pohybujú v rozmedzí od 350 EUR do 450 EUR a to bez ubytovania. V roku 2022 bolo Estónsko zasiahnuté najvyššou mierou inflácie spomedzi všetkých členských krajín Európskej únie – hodnota dosahovala 25%. Moja spolužiačka, ktorá sa rozhodla pre Tartu Student Hostel ubytovanie hodnotila veľmi pozitívne – býva

Radničné námestie v Tartu

sa v bytoch pre šesť ľudí a je možnosť vybrať si, či chce človek bývať na izbe sám, poprípade Vám nevadí s niekým zdieľať životný priestor. Poloha je veľmi blízko centra a všetko je teda poruke. Pri ceste do nemocnice je nutné počítať s dochádzaním – na bicykli, autobusom, alebo peši. V poslednom prípade treba rátať s polhodinkou.

Ako spôsob dopravy je najvhodnejšie lietadlo. Ja som využil priamu linku medzi Helsinkami a Tartu, ktorú od marca do konca októbra prevádzkuje Finnair. Do Helsínk sa viete dostať z Krakova, Viedne alebo z Prahy. Dobrou alternatívou je tiež letisko v Rige, ktoré ponúka viac priamych letov než Talin a z neho sa do Tartu viete dostať za štyri hodinky. Problémom je nižší počet autobusových spojov a vlakom by som to skutočne neodporúčal, keďže vo Valge, hraničnom meste na lotyšsko-estónskych hraniciach, by ste museli čakať asi tri hodiny na prípojný vlak. V roku 2022 bola v prevádze aj linka z Viedne do Talinu, prepravcom bola nízkonákladová spoločnosť Ryanair.

Prvé dni v Estónsku

Niečo ako zoznam činností, ktoré je nutné „odkrútiť si“ po prílete nájdete jednak na už vyššie spomínanej stránke Tartu Welcome Centre a tiež na stránkach zahraničného oddelenia Univerzity v Tartu (W: haridus.ut.ee/en/content/information-incoming-students).

Povinné bude vybavenie tzv. „*isikukood*“, jedenásťmiestnej obdoby našeho rodného čísla. Vzhľadom na výbornú digitalizáciu estónskej štátnej správy ho budete potrebovať naozaj na všetko – lekárske vyšetrenie, očkovanie, kontakt s úradmi, prístup do nemocničného informáčného systému, vybavenie kartičky na MHD. Podmienkou jeho vystavenia je vyplnenie formulára a preukázanie sa nájomnou zmluvou. Okrem toho je treba myslieť na nariadenie pre cudzincov, ak sa na území Estónska plánujú zdržať dlhšie než tri mesiace. V tomto prípade je nutné vybaviť si povolenie na pobyt a plastovú kartičku, niečo ako občiansky preukaz. Opäť, jeho vystavenie nebude možné bez prideleného estónskeho rodného čísla. S touto kartičkou budete mať prístup k pacientským zložkám, výsledkom vašich vyšetrení, alebo k univerzitnému systému určenému k tlačeniu, skenovaniu a kopírovaniu.

Estónske rodné číslo je rovnako vhodné pri personalizovaní autobusovej kartičky, keďže ako rezident Tartu máte nárok na zľavy z cestovného v mestských a prímestských autobusoch.

Predmety a spôsob výučby

Semester oficiálne začína 28. augusta, čo môže predstavovať problém, najmä keď si to porovnáme so situáciou v Česku a s faktom, že v tomto čase vrcholí

Jazero Illi Umbjärv v okrese Tartu

dovolenková sezóna. Na druhej strane, má to aj výhodu, a to tú, že skoro všetky veľké skúšky máte dokončené pred Vianocami.

Ak sa pre Erazmus+ rozhodnete v piatom ročníku, je to veľmi výhodné, pretože budete môcť absolvovať presne polovicu predmetov z akademického roka v Olomouci, čiže neprídete o nič a šanca, že budete musieť predlžovať štúdium, bude extrémne malá. V Tartu som absolvoval dokopy päť predmetov – gynekológiu a pôrodníctvo, otorinolaryngológiu, oftalmológiu, anesteziológiu a intenzívnu medicínu a onkológiu. Počtom a skladbou predmetov to zodpovedá jednému semestru v Olomouci. Jediný problém spočíval v tom, že SRZ z epidemiológie, medicínskeho práva a sociálneho lekárstva sa musela presunúť do šiesteho ročníka, keďže ju po návrate nestihnem.

Pri výbere predmetov je vhodné priebežne a ešte pred podaním prihlášky komunikovať s referentkou lekárskej fakulty, pretože anglický program nie je veľký čo do počtu poslucháčov a niektoré predmety je možné absolvovať iba v zimnom semestri. Taktiež treba brať ohľad na to, že onkológia, anesteziológia a intenzívna medicína a oftalmológia sú v Estósnku zaradené do štvrtého ročníka, kým zvyšné dva predmety do piateho ročníka, takže výsledný rozvrh bude veľmi individuálny.

Výučba je koncentrovaná viac na praktickú časť. Vyučujúci predpokladajú, že študenti si problematiku, ktorá sa bude riešiť na praktických cvičeniach, naštudujú dopredu. Tomu zodpovedá aj prepracované prostredie Moodle a vyvesený rozpis s témami. Komunikácia prostredníctvom mejlov je fajn, rýchlosť odpovede sa pohybuje od niekoľkých minút do nanajvýš dvoch alebo troch dní. Môžete si tak byť istý, že sa určite niekto ozve. Na niektorých predmetoch bola podmienka účasti na praktickom cvičení už vopred predvyplnený test. Na jeho absolvovanie sme mali neobmedzený počet pokusov a taktiež dĺžka jedneho pokusu nebola časovo limitovaná. Skôr šlo o

akúsi spätnú väzbu, ako dobre sme si preštudovali materiály, ako sa v nich vieme orientovať a tak celkovo boli testy zamerané na prácu s informáciami. Ďalšia vec, ktorá sa mne osobne páčila, bolo zameranie sa na orientáciu v rôznych odporúčaniach a postupoch, než učenie sa mnohých vecí, niekedy absolútne zbytočných, naspamäť. Z domáceho prostredia sme zvyknutí na to, že na každom predmete sa niekedy učíme veci, ktoré by možno mohli byť náplňou atestačnej skúšky. V Estónsku sa dôraz kladol viac na základy – ak niekto bude robiť praktického lekára, aby vedel posúdiť, kedy si zdravotný stav pacienta naozaj vyžaduje špecialistu a kedy ho môže s kľudným svedomím poslať domov do domáceho liečenia. Menej je niekedy viac. V prípade záujmu o špecializáciu sa zvyšné detailnejšie informácie a spôsoby vyšetrenia dotyčný lekár doučí počas rezidentúry, počas ktorej sa s týmto faktom ráta a lekári majú vždy staršieho a skúsenejšieho lekára, s ktorým sa môžu poradiť. Tento systém mi dosť pripomínal spôsob predatestačnej prípravy v Nemecku.

Voľný čas

Myslím si, že túto podkapitolku netreba nejako extra rozpisovať. V Tartu si každý nájde nejakú formu vyžitia – či už posilňovne, plavecký bazén, nočný život… Odporúčam pridať sa hneď na úvod do rôznych skupín, či už na Facebooku alebo na WhatsApp-e. Erasmus Students Network organizuje rôzne výlety ako napríklad „párty loď“ z Helsínk do Štokholmu, návštevu najväčšieho estónskeho ostrova Saaremy alebo výlet za polárnou žiarou do Laponska. Tartu má veľmi zaujímavú kultúrnu scénu a taktiež by som odporúčal navštíviť Talin, ak je niekto fanúšikom techna, pretože je považované za druhé najlepšie techno mesto hneď po Berlíne. Ďalším “must have” tipom je sauna. Estónci majú saunovanie v obľube rovnako ako Fíni a bola by to škoda pripraviť sa o tento zážitok. Zhruba do polovice septembra sa dá kúpať aj v jazerách, takže sa oplatí pribaliť si so sebou plavky a vyskúšať nejaké jazierko v okolí. Najlepšie po prechádzke estónskymi lesmi.

Cestovateľské tipy

Nielen Estónsko, no aj zvyšné dve pobaltské krajiny majú toho mnoho čo ponúknuť. Veľmi obľúbeným výletom sú aj Helsinki – trajekt z Talinu premáva často, doba plavby je dve a pol hodiny. Odporúčam neodkladať cestovanie na poslednú možnú chvíľu, no skôr si to nejako rozumne rozložiť. Veľmi odporúčam tzv. “Witch Hunting Trail“ v Elve, vzdialenej z Tartu asi 40’ autobusom. Veľmi príjemné je pobrežné mesto Pärnu, z ktorého sa počas leta stáva hlavné estónske dovolenkové mesto. Výlet na Saaremu organizuje už vyššie spomínaná organizácia Erasmus Student Network, ak by chcel ísť niekto po vlastnej osi, z Tartu premávajú priame autobusy, poprípade je možné využiť priamu leteckú linku z Talinu do Kuressaare, ktorú prevádzkuje spoločnosť

Hrad v Kuressaare

NyxAir. Keďze je toto letecké spojenie dotované štátom, ceny leteniek sú naozaj nízke. Veľmi pekný je vraj aj ostrov Hiumaa, ten sa mi ale, bohužiaľ, nepodarilo navštíviť. Priamo v Kuressaare sa nachádza veľmi pekne zachovaný hrad ešte z dôb Hanzy a Livónskeho rádu mečových bratov. Ak sa nemýlim, je to jediný takto zachovaný hrad v celej severnej Európe a podľa historických zápisov sa na jeho stavbe podieľali majstri z českých krajín. Pekné sú aj útesy Panga, ktoré sú najvyššie v celej krajine. Na Saareme sa dochovali aj typické veterné mlyny. V prípade záujmu o vypožičanie auta je vhodné využiť stránku AutoLevi (W: autolevi.com) s atraktívnymi ponukami, ak si auto chcete prenajať iba na jeden deň. Vychádza to omnoho lacnejšie a, navyše, autá sú priamo od miestnych. Na vyhľadávanie autobusových spojení je veľmi užitočná stránka T-Pilet (W: tpilet.ee) a na diaľkové trasy som využíval LUX Express (W: luxexpress.eu), ktorý má jednak veľmi dobré spojenia a tiež disponuje modernou a pohodlnou flotilou autobusov. Určite by som nevynechal Talin s jeho krásne zachovaným stredovekým historickým centrom z dôb Hanzy a pestrou ponukou múzeií, nočného života a alternatívnych umeleckých centier. Veľmi sa mi páčil spôsob, ako Estónci pristupovali k starým budovám fabrík – miesto ich zbúrania sa premenili na kultúrne centrá, kde bolo možné nájsť obchodíky s lokálnymi produktami, hudobnú predajňu, reštaurácie, kancelárie… Zaujímavou bola aj návšteva Narvy na estónsko-ruskej hranici s dvoma pohraničnými hradmi priamo oproti sebe. Mimo Estónska boli pekné už spomínané Helsinki, alebo Litva – Vilnius a vodný hrad v Trakai. Pre milovníkov architektúry bude veľkým lákadlom určite lotyšská Riga a jej nádherne staré mesto s najpočetnejšou zbierkou domov v štýle Art Noveau. Autobusové spojenie z Tartu je veľmi pohodlné, trvá ca. štyri hodiny a v meste si určite každý nájde to svoje.

Návrat domov

Pred návratom domov treba myslieť na dve veci – *Transcript of Records* a na *Confirmation of Erasmus+ Study Period*. Zhruba mesiac pred koncom na vás budú čakať dva mejly s pokynmi. Jeden od referentky z Univerzity Palackého v

Olomouci a druhý od referentky, ktorá má na starosti výmenných študentov v Tartu. Pri návrate bude potrebné predložiť originál *Confirmation of Erasmus+ Study Period*, prepis výseldkov skúšok stačilo od akademického roka 2022/2023 nahrať do prostredia STAG-u, čím odpadla starosť s papierovaním. V prípade, že si budete počas semestra meniť niektoré predmety, zmeny v *Learning Agreement*-e treba nahlásiť do dvoch týždňov od zmeny.

Celkový dojem

Estónsko som si vyberal kvôli jeho pokrokom v digitalizácii, kvôli faktu, že už počas nedobrovoľného pobytu v Sovietskom zväze malo povesť škandinávskej krajiny, ktorá sa v mnohom líšila od ostatných zväzových republík a tiež kvôli obrovským pokrokom, ktoré od pádu komunizmu dosiahlo – v nedávnej štatistike dokonca predbehlo o sedem miest Slovinsko alebo Česko, ktoré sa spomedzi krajín bývalého Východného bloku tradične umiestňovali na

Staré mesto v Taline

popredných miestach. Semester v zahraničí môžem len a len odporučiť. Je to ohromný posun po všetkých stránkach. Je síce pravda, že pred výberovým konaním a po ňom človek bude mať zmiešané pocity, no treba do toho ísť a skúsiť to. Mňa pri rozhodovaní utvrdil výrok jednej slovenskej novinárky, ktorá z vysokej školy najviac ľutovala to, že nevyužila možnosť stráviť pol roka v zahraničí.

V prípade, ak by mal niekto záujem dozvedieť sa o pobyte viac, poprípade prekonzultovať rozvrh, môže mi pokojne napísať (E: mart.jenco@gmail.com). Na otázky sa pokúsim zodpovedať čo možno najrýchlejšie. Rovnako sa môžete obrátiť aj na Lucku Láničkovú (E: lucielanickova@gmail.com). Som si istý, že bude určite nápomocná a podelí sa s prípadnými záujemcami o postrehy.

Stará Ľubovňa 19. január 2023

– Martin Jenčo
5. ročník, všeobecné lekárstvo